

- () . /

*

▪

// :

// :

▪

▪

▪

•

▪

*

-

.)

■

.()

()

()

...

•

8

» :

()«

•

■

•

■

» :

()

»

()«

:

()«

—

—

-

—

:

-

-

-

-

-

.

.

..

-

.

.

-

«

»

.

-

-

-

-

..

.

.

()

∴

:

:

)

(

:

—

—

—

—

■

□

□

—

•

•

•

•

•

•

•

•

-
-

...

$$- \quad - \quad ($$

ترجمه قرآن: چالشها و راهکارها

محمد حسن تقیه^۱

"قل لئن اجتمعت الإنس و الجنّ علی أن یأتوا بمثل هذا القرآن لایأتون بمثله و لو کان بعضهم لبعض ظهیراً. بگو که اگر انس و جن، به خاطر آوردن مانند این قرآن گرد هم آیند هر چند از یکدیگر پشتیبانی کنند (نمی‌توانند) مانندش را بیاورند. (قرآن کریم)

اکنون قرن پانزدهم است و قرآن کریم، تنها کتاب آسمانی بدون تحریف، همچنان روشنایی بخش و هدایتگر جهانیان - به ویژه مسلمانان - است. این دریای بیکران الهی، نقش مهمی در پیشبرد امور فرهنگی، اخلاقی، اجتماعی و ... جامعه ایفا می‌کند؛ به شرط اینکه جامعه اسلامی به نحو شایسته‌ای از کلام خداوندی فیض برد. بدین منظور باید هر چه بیشتر به مفاهیم و معارف قرآنی شناخت و معرفت پیدا کنیم. ترجمه خوب، مبانی و اصولی دارد که مترجم باید بدانها پایبند و متعهد باشد؛ متأسفانه عده‌ای هیچگونه آشنایی با این مبانی و اصول ندارند تنها به منظور کنجکاوی، علاقه و عواملی دیگر به ترجمه روی می‌آورند. نگارنده خود را کارشناس مسائل ترجمه نمی‌داند، ولی معتقد است برای اینکه ترجمه متون - به ویژه دینی - به درستی صورت بگیرد، مترجم، باید - علاوه بر شرایط عام ترجمه - ویژگیهای مهمی، همچون تخصص در صرف و نحو، بلاغت، تفسیر و فقه اللغة را داشته باشد. امروز، ترجمه به عنوان یکی از راههای شناخت علوم قرآنی مطرح است؛ نگارنده در این مقاله ضمن اشاره به مشکلات و چالشهای موجود بر سر راه ترجمه متون دینی - به ویژه قرآن کریم - راهکارهای ترجمه را نیز از تمامی جوانب و جهات بررسی می‌کند زیرا فلسفه وجودی ترجمه، ارتباط میان مردم جهان است ولی آیا ترجمه‌های موجود قرآن کریم توانسته است میان زبان وحی و مخاطبان زبان ارتباط برقرار کند؟ در پاسخ باید گفت که متأسفانه بیشتر ترجمه‌های موجود، ما را به هدف و غایتمان نمی‌رساند؛ زیرا ارتباطی بین نصّ و مخاطب برقرار نمی‌کنند.

واژگان کلیدی: قرآن، ترجمه، ترجمه قرآن، متون دینی

۱. استادیار دانشگاه تربیت معلم تهران